

om dette Lovudkast bliver antaget eller forkastet (Hør!); jeg troer, at, saalænge den høitærede Justitsminister er i Besiddelse af den Bevillingsret, som han nu er i Besiddelse af, og saalænge han udøver den paa den liberale og tidsfvarende Maade, som han nu udøver den paa, navnlig derved, at han virkelig søger at fremme Selveiendom, istedetfor at man tidligere kun søgte at fremme Arvesæste, saa vil der ikke være stor Skade skeet, om en saadan Lov ikke gaar igjennem (Hør!); en anden Sag er det, om der i enkelte Erectionsbreve kunde være Bestemmelser, som vanskeliggjorde Anvendelsen af Bevillingsveien, men det skal jeg ikke her indlade mig paa. Jeg skal yttre et Par Ord om det Forslag, som er stillet af Mindretallet under Nr. 2. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke kan føle mig opfordret til at gaae ind paa dette Forslag, selv om det understøttes af en Mængde Petitioner, ingenlunde fordi jeg lægger nogen ringe Vægt paa saadanne Andragender, som indkomme fra Bølgere, men fordi jeg troer, at vi dog Alle og under alle Omstændigheder maae fastholde den Grundfætning, at vi skulle stemme efter bedste Overbeviisning, og jeg troer, at vi ville handle samvittighedsløst, naar vi af Hensyn til Nogen, altsaa ogsaa af Hensyn til vore Bølgere, stemme anderledes end efter vor bedste Overbeviisning. Jeg troer ikke, at det Forslag, som den ærede Rigsdagsmand har stillet, vil have nogenfomhelst Betydning, saalænge det staaer i Godseierens Magt at bortfæste en Gaard til hvem han vil, thi da kan det ikke nytte noget, at man forbyder ham at sælge til hvem han vil, da han jo, naar han kan bortfæste Gaarden til Andre end til den afdøde Fæsters Børn eller Svigerbørn, kan bortfæste den til den, han siden vil sælge den til, det vil være en meget let Sag, og man tvinger jo Godseieren til at gaae ind paa denne Veien, uden dog paa nogen Maade at sætte det igjennem, man ønsker. Jeg troer derfor, at, forsaavidt det ikke skulde være en Forløber for en Bestemmelse, hvorved det blev forbudt at bortfæste til Andre end til Brugerens Børn og Svigerbørn, vil det ikke have den ringeste praktiske Betydning at vedtage en saadan Bestemmelse som den foreslaaede. Jeg kan ikke

naegte, at der er Noget, som taler for den Bestemmelse, der er foreslaaet af Udvalgets Majoritet under Nr. 3, og i Særdeleshed den Omstændighed, at den stemmer med de Bestemmelser, som findes i de hidtilgivne Bevillinger, men jeg maa dog gjøre opmærksom paa, naar denne Bestemmelse er givet imod Godsprangere og Godsflagtere — jeg horte ikke andre Benævnelser paa disse Mennesker (Latter!), — thi det er den, at denne Daab er foretagen af Godseierne, og at det ikke er os, som bør kalde dem Godsprangere og Godsflagtere, vi maae tværtimod kalde dem Selveiendomsffabere eller med andre af de allerjukkeste Benævnelser, som vi kunne give dem (Munterhed!). Jeg kan ikke finde, at denne Klasse af Mellemmand, som vel ere Speculanter, men som, netop fordi de ere Speculanter, ere nødte til at sælge hurtigt, fortjener denne Benævnelse — som ganske naturligt tilfalder dem fra en anden Side — af os; jeg indrømmer vel, at Stemmningen er imod denne Mellemhandel, og at den tillige er forbudt i Bevillingerne — og af den Grund skal jeg ikke have noget Væsentligt imod den foreslaaede Bestemmelse at indvende — men det fortjener nok Overveielse, om man ikke netop i denne Klasse har dem, man skal bruge. Det er allerede uvilket af en æret Rigsdagsmand, hvorledes saadanne Mænd forstaae at varetage begge Parters Lary, naturligvis ogsaa deres eget (Munterhed!); — havde deovre paa Følster havt en saadan Mand, vilde Følgen vel være bleven en anden, thi, da Bønderne kun kunde faae Gaardene imod at forrente Kjøbesummen med 6 pCt., saa blev det dem fordyrt, da den sædvanlige Rente jo kun er 4 pCt., hvorved altsaa Afgifterne steg med det halve Beløb. Jeg skal ikke gaae videre ind paa det enkelte Tilfælde, men jeg troer, at det fortjener Overveielse, om man virkelig skal affpærre sig Muligheden af at kunne bruge saadanne Mænd, som det rigtignok forekommer mig, at man gjør ved at antage Forslaget under Nr. 3.

Formanden: Rigsdagsmanden for Mæriske Amts 5te Valgkreds har Ordet for at gjøre en personlig Bemærkning.

Sidenius: Det var ikke 6 pCt. i aarlig Rente, men det var 6 pCt. een gang for